

Toetsingskader verificatieprotocol: Verificatie biomassa

1 Inleiding

Het doel van het Kader beoordeling verificatieprotocol biomassa is een uiteenzetting te geven van de vereisten voor de goedkeuring van het verificatieprotocol biomassa. In het kader zijn alle eisen uit de Wet milieubeheer (Wm), het Besluit energie vervoer (Besluit) en de Regeling energie vervoer (Regeling) opgenomen. Het kader bevat geen nieuwe eisen ten opzichte van de regelgeving. Op sommige plaatsen is in *cursief* een toelichting opgenomen, om de verwachtingen van de Nederlandse Emissieautoriteit (NEa) ten aanzien van het verificatieprotocol duidelijk te maken.

Als een verificateur verificaties biomassa wil uitvoeren, stelt deze een protocol op welke volledig is. Dat wil zeggen dat het protocol invulling geeft aan alle elementen uit dit toetsingskader. Vervolgens dient de verificateur het protocol in bij de NEa. De NEa gebruikt dit kader voor de beoordeling van het ingediende verificatieprotocol biomassa.

Vervolgens voert de Raad voor Accreditatie (RvA) een schema-evaluatie uit om te bepalen of het verificatieprotocol toepasbaar is onder accreditatie. Het is mogelijk dat de RvA schema-evaluatie aanpassing in het verificatieprotocol vraagt. Deze aanpassingen na de beoordeling door de RvA kunnen invloed hebben op de beoordeling door de NEa. Ook andersom kan dit gebeuren. Na het positief afronden van de schema-evaluatie door de RvA dient de NEa een advies in bij de minister van Infrastructuur en Waterstaat. De minister neemt het besluit om op advies van de NEa een verificatieprotocol goed te keuren. Op basis van goedgekeurd verificatieprotocol vraagt de verificateur een accreditatieaanvraag bij de RvA. De verificateur biomassa voert na behalen van accreditatie voor het verificatieprotocol vervolgens de verificatiewerkzaamheden uit en werkt overeenkomstig het goedgekeurd verificatieprotocol.

2 Juridische context

Het uitgangspunt bij de inboeking van een vloeibare biobrandstof is dat de inboeker gecertificeerd is volgens een duurzaamheidssysteem¹ en dat hij de massabalans van biobrandstoffen over de opslaglocatie voert waar de vloeibare biobrandstof zich direct voorafgaand aan de levering aan de Nederlandse markt bevond.

Voor hoeveelheden ingevoerde bio-LNG of -LPG geldt echter dat voor een inboeker het vrijwel onmogelijk is hieraan te voldoen, omdat dat zou betekenen dat de inboeker over een biobrandstoffenfabriek een massabalans van biobrandstoffen zou moeten voeren, terwijl dergelijke vloeibare biobrandstoffen vanuit het buitenland niet naar een accijnsgoederenplaats komen maar direct aan tankstations geleverd worden in (met opleggers) verplaatsbare opslagvaten. De inboeker kan van de verplichting ontslagen worden om de massabalans van

¹ Een door de Europese Commissie erkend vrijwillig systeem voor het certificeren dat een biobrandstof voldoet aan de duurzaamheids- en broeikasgasemissiereductiecriteria als bedoeld in artikel 30, vierde lid, van de richtlijn hernieuwbare energie (REDIII).

biobrandstoffen te voeren over de locatie waar de bio-LNG of -LPG zich direct voorafgaand aan de levering van de Nederlandse markt bevond.

Let wel: het ontslag van de verplichting ziet uitsluitend op het voeren van de massabalans van biobrandstoffen over de laatste locatie, niet op de verplichting om als inboeker gecertificeerd te zijn door een duurzaamheidssysteem en een massabalans van biobrandstoffen te voeren.

Met het ontslag van de verplichting van het voeren van de massabalans van biobrandstoffen over de laatste locatie, ontstaat het probleem dat het niet mogelijk is om te controleren of de geleverde LPG of LNG uit biomassa vervaardigd is. Om meer zekerheid over de aard van de brandstof te verkrijgen, is de verificatie biomassa ingevoerd. Het doel van deze verificatie is het vaststellen van de hoeveelheid biobrandstof die in een (met op een oplegger verplaatsbare) opslagvat aan de Nederlandse markt geleverd is. Deze verificatie geldt ook voor hoeveelheden bio-LNG of -LPG die niet ingevoerd wordt, maar vanuit een biobrandstoffenfabriek in Nederland aan de Nederlandse markt geleverd worden.

Deze verificatie vindt plaats op de locatie waar de bio-LNG of -LPG in opslagvaten terecht komt en verschaft de inboeker een manier om aan te tonen dat hij een hoeveelheid vloeibare biobrandstof ter grootte van de inboeking heeft geleverd. Hiermee bevestigt de verificatie de herkomst en aard van de bio-LNG of -LPG die aan de Nederlandse markt geleverd wordt.

De verificatie heeft altijd betrekking op een hoeveelheid bio-LNG of -LPG die in het verleden is geproduceerd en in een vastgestelde tijdsperiode is geleverd. De verificatieverklaring heeft dan ook betrekking op deze specifieke scope.

Wettelijke eisen

Eisen aan		
Verificateur	Verificatie	Inboeking
Wm, artikel 9.7.4.12 Besluit, artikel 19, 20 Regeling, artikel 16	Wm, artikel 9.7.4.12 Besluit, artikel 21 Regeling, artikel 16 en bijlage 7	Wm, artikel 9.7.1.1, 9.7.4.1 tot en met 9.7.4.5, eerste lid, 9.7.4.8, tweede lid, en 9.7.4.10 Besluit, artikel 7 Regeling, artikel 16 en bijlage 7

3 Eisen aan het verificatieprotocol

Het verificatieprotocol beschrijft:

- 3.0.1 Dat verificaties worden uitgevoerd onder accreditatie tegen ISO/IEC 17020, Type A, werkveld hernieuwbare energie vervoer, onderdeel verificatie biomassa;

Bij het ontbreken van een geldige accreditatie mogen verificaties op basis van een geaccepteerde accreditatieaanvraag voor een maximumduur van één kalenderjaar ook worden uitgevoerd.

- 3.0.2 Dat er een redelijke mate van zekerheid wordt gehanteerd ten aanzien van de te verantwoorden hoeveelheid bio-LNG of -LPG en de biogene aard van het gas dat in de vervloeiingsinstallatie wordt ingevoerd;

Met een verificatie op basis van redelijke mate van zekerheid dient het controlerisico tot een aanvaardbaar laag niveau te worden gereduceerd, zodat een positieve vorm van verificatieverklaring mogelijk is.

- 3.0.3 Wanneer afwijkingen materieel zijn, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen kwantitatieve en kwalitatieve afwijkingen;

Voor kwantitatieve afwijkingen geldt een materialiteitsgrens van 2%. Voor kwalitatieve afwijkingen geldt dat niet-naleving van een vereiste uit de wet- en regelgeving altijd materieel is.

Kwantitatieve aspecten van materieel belang hebben betrekking op de te verantwoorden hoeveelheden bio-LNG of -LPG. Kwalitatieve aspecten van materieel belang hebben betrekking op het directe verband tussen de locatie waar de verificatie plaatsvond en de herkomst van de opslagtanks waarmee bio-LNG of -LPG aan de Nederlandse markt geleverd is.

De bepaling of een kwalitatieve afwijking van materieel belang is, is een kwestie van professionele oordeelsvorming.

- 3.0.4 Welke informatie wordt vastgelegd ter documentatie van de verificaties biomassa en het gevolgde verificatieproces;

Het verificatiedossier laat duidelijk alle relevante verificatiestappen en hun onderlinge samenhang zien, bevat voldoende motivering van de gemaakte keuzes in het kader van oordeelsvorming, bevat een voldoende gedetailleerde vastlegging van de uitgevoerde verificatiewerkzaamheden, is volledig en overzichtelijk.

- 3.0.5 Dat alle gegevens en documentatie met betrekking tot de verificatie bewaard worden gedurende ten minste vijf jaar na afloop van het kalenderjaar waarin de verificatie is verricht.

De verificateur bewaart van gedurende het verificatieproces verzamelde relevante bewijzen als onderdeel van een volledig en transparant dossier.

De verificateur vergewist zich ervan dat alle partijen en organisaties bij wie gedurende het verificatieproces informatie wordt verzameld deze informatie minimaal vijf jaar bewaren.

3.1 Planning

Het verificatieprotocol beschrijft:

- 3.1.1 Welke procedure gevolgd wordt voor de planning van de verificatiewerkzaamheden;

- 3.1.2 Welke informatie verzameld wordt ter voorbereiding van de verificatiewerkzaamheden, en op basis waarvan de verificateur voorafgaand aan de verificatie kennis van de scope neemt;
- 3.1.3 Hoe het risico op materiële afwijkingen beoordeeld wordt met een risicoanalyse en welke risicofactoren hierin beoordeeld worden;

De verificateur is bekend met de administratieve processen, de productie-installatie en de geproduceerde hoeveelheden en beoordeelt als onderdeel van de risicoanalyse ten minste:

- *De resultaten van voorgaande verificaties, indien van toepassing;*
- *Veranderingen ten opzichte van de voorgaande verificatie;*
- *De mogelijkheid dat bij de producent en/of de voorliggende schakel(s) fossiel gas of LPG het systeem betreedt;*
- *Het risico op:*
 - *ondoeltreffendheid van het beheerssysteem met betrekking tot levering en verwerking van de biomassa;*
 - *onduidelijkheid met betrekking tot koppeling van de geproduceerde bio-LNG of -LPG aan geleverde biomassa;*
 - *gebrek aan verantwoordelijkheden en bekwaamheidseisen ten aanzien van belangrijke rollen voor gegevensbeheer;*
 - *ondoeltreffendheid van het onderhoud en kalibratie van meetinstrumenten;*
 - *ondoeltreffendheid van het systeem van administratieve organisatie en interne controle;*
 - *ondoeltreffendheid van een correctief en preventief actiesysteem om zwakheden in de gegevens en het systeem te behandelen;*
 - *complexiteit met betrekking tot de verwerking van gegevens door de organisatie;*
 - *onbetrouwbaarheid van eventuele veronderstellingen die zijn gemaakt;*
 - *gebrek aan duidelijkheid van systemen met betrekking tot het verzamelen en verwerking van ruwe gegevens en verdere berekeningen;*
 - *ondoeltreffendheid van het beheerssysteem voor het uitgeven van duurzaamheidsverklaringen;*
 - *onduidelijkheid in de status van de certificering volgens een erkend duurzaamheidssysteem.*

Risico's en risicofactoren worden gewogen en/of gekwalificeerd naar hoog, midden en laag. Het resultaat van deze analyse wordt gebruikt om het verificatieplan op te stellen.

Het uitvoeren van de risicoanalyse is een dynamische activiteit die wordt uitgevoerd vóór en tijdens het opstellen van het verificatieplan, gedurende de steekproefname en voordat de verificatieverklaring wordt opgesteld.

- 3.1.4 Hoe, op basis van de risicoanalyse, de noodzaak en frequentie van het bezoek aan de productielocatie(s) en eventuele voorgaande schakel(s) bepaald wordt;

De verificateur bezoekt de productielocatie ten minste tijdens het initieel onderzoek.

De verificateur bezoekt de productielocatie ten minste eenmaal per jaar in elk kalenderjaar waarin verificatieverklaringen worden uitgegeven.

Met voorgaande schakel wordt bedoeld: een schakel vóór de productielocatie van de bio-LNG of -LPG (vervloeingsinstallatie). Bijvoorbeeld een vergistingsinstallatie.

De verificatie kan in geval van een vervolgbezoek binnen hetzelfde kalenderjaar ook remote (off-site) worden voltooid, afhankelijk van de risicoanalyse en bekendheid met de processen en toereikendheid van de interne beheersmaatregelen van de opdrachtgever met betrekking tot de productie en levering van de bio-LNG of -LPG. Waar een bezoek ter plaatse niet wordt ondernomen, moet de rechtvaardiging hiervoor in het verificatierapport en de verificatieverklaring worden gedocumenteerd. Een verificatie mag alleen met een remote bezoek worden ingevuld, als aangetoond wordt dat de doelstellingen van het bezoek op gelijkwaardige wijze kunnen worden bereikt met een remote bezoek als met een fysiek bezoek.

- 3.1.5 Hoe, op basis van de risicoanalyse, bepaald wordt welke controle-activiteiten uitgevoerd moeten worden en welke gegevens en informatie verzameld en beoordeeld moeten worden om een redelijke mate van zekerheid te bereiken;

Onderdeel hiervan is een beschrijving van (methode van) de berekening van de steekproefgrootte en steekproefselectie op basis van het risicoprofiel.

De verificateur verzamelt ten minste de volgende gegevens en informatie:

- *De te verifiëren data en informatie met betrekking tot biomassa en bio-LNG of -LPG;*
- *Certificering en massabalansen met betrekking tot biomassa en bio-LNG of -LPG;*
- *Gegevens met betrekking tot de inkoop van biomassa voor de productie van bio-LNG of -LPG (hoeveelheden en soorten biomassa die worden ingezet voor de productie, aantal leveranciers, wijze van aanlevering etc.);*
- *Productiegegevens (beschrijving productieproces, medewerkers betrokken bij het proces, productie- en kwaliteitscontrole etc.);*
- *Vervoersgegevens (beschrijving verkoopproces, medewerkers betrokken bij het proces, opslag en afvullen tanks, wijze van aflevering en vervoer etc.);*
- *Gegevens over de administratieve processen en beheersmaatregelen bij de opdrachtgever (en eventuele leveranciers) om de betrouwbaarheid van de gerapporteerde informatie te borgen (certificering tegen een relevante norm, contracteisen aan leveranciers, leveranciersbeoordelingen, supplier audits, ingangscontroles, analyses, interne audits en controles, kwalificatie betrokken personeel, etc.).*

De verificateur voert ten minste de volgende controle-activiteiten uit tijdens een bezoek aan de productielocatie(s) en eventuele voorgaande schakel(s):

- *Rondleiding op de locatie;*
- *Observatie van (te definiëren) relevante infrastructuur, activiteiten en processen;*
- *Gesprekken met (te definiëren) betrokken medewerkers.*

De verificateur controleert ten minste:

- de administratieve organisatie, en ook de interne beheersing- en controleprocedure van de producent;
- de mogelijkheid tot het betreden van fossiel gas bij de voorliggende schakel(s) op basis van de bedrijfsadministratie en technische tekeningen;
- de samenhang met de administratie van duurzaamheidsbewijzen voor het duurzaamheidssysteem¹;
- dat voor de hoeveelheden biogas geen garantie van oorsprong is bijgeschreven in een register voor garanties van oorsprong;
- de meter voor de invoeding van het biogas in de vervloeiingsinstallatie, alsook de meter van de installatie voor de invoeding van de met tanktruck verplaatsbare opslagtanks met bio-LNG of -LPG op nauwkeurigheid en betrouwbaarheid;
- de totaal in de relevante tijdsperiode(n) van productie gebruikte hoeveelheid biogas;
- de hoeveelheid van de totaal in een tijdsperiode geproduceerde hoeveelheid bio-LNG of -LPG;
- de verhouding van de in die tijdsperiode gebruikte hoeveelheid biogas en geproduceerde hoeveelheid bio-LNG of -LPG;
- of de hoeveelheid geproduceerde bio-LNG of -LPG niet ook door een andere verificateur biomassa is geverifieerd;
- de bepaling van de verhouding bio-LNG of -LPG en fossiel LPG of LNG en de juistheid van het volume bio-LNG of -LPG waarop de verificatieverklaring biomassa betrekking heeft;
- dat de producent rechtstreeks levert aan de inboeker, dan wel direct aan de Nederlandse markt.

3.1.6 Welke onderdelen deel uitmaken van het verificatieplan.

Het verificatieplan dient als blauwdruk voor het uitvoeren van de verificatiewerkzaamheden. In het verificatieplan staat tenminste:

- de scope van de verificatie biomassa;
- de gegevens van de opdrachtgever;
- de naam/namen van het personeel dat de verificatiewerkzaamheden uitvoert;
- de mate van zekerheid;
- de materialiteitsgrens;
- de relevante artikelen uit wet- en regelgeving waartegen geverifieerd wordt;
- de bevindingen uit de voorbereidingen, waaronder geconstateerde tekortkomingen en resultaten van de risicoanalyse;
- het verificatieprogramma zoals bepaald op basis van onderdelen 3.1.2 t/m 3.1.5, waaronder de controle-activiteiten, te verifiëren bewijsmateriaal, te interviewen medewerkers en de te bezoeken locatie(s);
- de planning van de verificatiewerkzaamheden.

De verificateur deelt het verificatieplan met de opdrachtgever. Op basis hiervan kan de opdrachtgever zich voorbereiden op de verificatiewerkzaamheden.

3.2 Uitvoering

Het verificatieprotocol beschrijft:

- 3.2.1 Welke procedure gevolgd wordt voor de uitvoering van de verificatiewerkzaamheden;
- 3.2.2 Hoe de verificatiewerkzaamheden gedocumenteerd worden;
- 3.2.3 Dat de verificatiewerkzaamheden overeenkomstig het opgestelde verificatieplan uitgevoerd worden;

Bij aanvang van en tijdens de verificatiewerkzaamheden gaat de verificateur na of er geen relevante veranderingen zijn in beheersaspecten, bepalingsmethoden en berekeningen sinds de voorbereiding en planning, omdat deze van invloed kunnen zijn op de eerder uitgevoerde risicoanalyse en het verificatieplan. Veranderingen in het verificatieplan moeten worden gedocumenteerd en verantwoord.

3.3 Afronding

Het verificatieprotocol beschrijft:

- 3.3.1 Welke procedure gevolgd wordt voor het afronden van de verificatiewerkzaamheden en de uitgifte van de verificatieverklaring biomassa;

Met betrekking tot de uitgifte van de verificatieverklaring biomassa dient iedere verificatieverklaring een unieke code te hebben, waarbij de som van de hoeveelheden waarop deze verklaringen betrekking hebben, niet meer bedraagt dan de oorspronkelijke geproduceerde hoeveelheid bio-LNG of -LPG door de producent.

De hoeveelheid bio-LNG of -LPG waarvoor een verificatieverklaring biomassa wordt afgegeven staat in een juiste verhouding tot de gebruikte hoeveelheid biogas en de geproduceerde hoeveelheid bio-LNG of -LPG door de producent.

De verificatieverklaring biomassa wordt afgegeven aan de producent van de bio-LNG of -LPG (de vervloeiingsinstallatie).

De verificateur geeft geen verificatieverklaring af indien niet voldaan is aan de eisen.

- 3.3.2 Hoe de resultaten van de verificatiewerkzaamheden gedocumenteerd worden;

De verificateur rapporteert de resultaten van de verificatiewerkzaamheden, inclusief geconstateerde tekortkomingen, zo spoedig mogelijk na afronding van het onderzoek schriftelijk aan de opdrachtgever.

In het rapport is vastgelegd welke werkzaamheden zijn uitgevoerd en tot welke conclusies de werkzaamheden hebben geleid. De uitgevoerde werkzaamheden dienen aan te sluiten bij in het verificatieplan en verificatieprogramma opgenomen werkzaamheden. Het rapport dient informatie te bevatten, waarmee de conclusies omtrent de geïdentificeerde risico's en aangetroffen fouten en/of omissies kunnen worden onderbouwd, en bevat in dat kader ten minste de reden voor iedere wijziging ten opzichte van de oorspronkelijke risicoanalyse en de risico's; wijzigingen in het verificatieplan en het verificatieprogramma en de reden daarvan; de algehele conclusie bij de beoordeling van aangetroffen fouten en/of omissies, en de overweging of deze fouten en/of omissies al dan niet materieel zijn; de conclusie ten aanzien van de verificatieaanpak en de op grond van het verzamelde bewijsmateriaal verkregen deugdelijke grondslag voor de formulering van conclusies (toereikendheid).

- 3.3.3 Hoe tekortkomingen (materiële en niet-materiële afwijkingen) vastgesteld, vastgelegd en afgehandeld worden;

De verificateur dient alle tekortkomingen tijdig te communiceren aan de opdrachtgever. Indien nodig kan de verificateur het controlerisico terugbrengen door het uitvoeren van aanvullende controlewerkzaamheden.

- 3.3.4 Welke onderdelen deel uitmaken van de verificatieverklaring biomassa;

De verificatieverklaring biomassa omvat naast de onderdelen uit ISO/IEC 17020 ten minste:

- *de verificateur biomassa die de verklaring verstrekt;*
- *een unieke code, waarbij de som van de hoeveelheden waarop deze verklaringen betrekking hebben, niet meer bedraagt dan de oorspronkelijke geproduceerde hoeveelheid volgens de bedrijfsadministratie van bio-LNG of -LPG uit biomassa van de producent;*
- *de datum van afgeven;*
- *de datum of data waarop de audit heeft plaatsgevonden*
- *de onderneming op welke de verificatieverklaring betrekking heeft*
- *de tijdsperiode waarop de verificatieverklaring betrekking heeft;*
- *de hoeveelheid geproduceerde bio-LNG of -LPG;*
- *de hoeveelheid per afnemer geleverde bio-LNG of -LPG;*
- *het herkenningsnummer van de met oplegger verplaatsbare opslagtank of kenteken van de oplegger waarmee de bio-LNG of -LPG uit biomassa aan de inboeker, dan wel direct aan de Nederlandse markt voor vervoer is geleverd.*

- 3.3.5 Welke procedure gevolgd wordt voor het melden van vermoedens van fraude aan de Nederlandse emissieautoriteit.

Als er bij de verificatie informatie verkregen wordt die de verificateur doet vermoeden dat er sprake is van opzettelijke onjuist- of onvolkomenheden of niet-naleving van wet- en regelgeving, dient de verificatie-instelling dit te melden bij de Nederlandse Emissieautoriteit.